

Els 'lobbies' econòmics que intenten frenar l'independentisme a Catalunya

El Fòrum Pont Aeri, la Comissió Trilateral, el Círculo Ecuestre, Foment del Treball o el Cercle d'Economia són els principals poders econòmics que s'oposen a la independència de Catalunya. En els últims mesos, han estat pressionant de valent -sobretot a CiU- perquè hi hagués una reculada en la convocatòria de la consulta del 9-N. Els presidents de grans empreses com ara Planeta, Caixabank i el Banc Sabadell, que han rebutjat el procés sobiranista, són el paradigma d'una elit corporativa molt vinculada a la patronal de l'Estat espanyol.

Text: Marc Font / Il·lustració: Jordi Borràs

L'independentisme català, sobretot el més proper al món de Convergència, ha rebut durant anys **tot un seguit de pressions i amenaces provinents dels lobbies de la gran empresa catalana i espanyola**. Exponents de les principals corporacions amb seu al Principat han expressat en públic i en privat el seu rebuig al procés independentista a mesura que s'ha anat accelerant, han advertit de les conseqüències nefastes que, al seu parer, tindria la secessió i han apel·lat a un diàleg des de dalt -bàsicament entre governs- per trobar una sortida que no perjudiqui els seus interessos econòmics.

El Fòrum Pont Aeri, la patronal Foment del Treball, l'elitista Círculo Ecuestre, el Cercle d'Economia o la internacional Comissió Trilateral són alguns dels grups de pressió que rebutgen la independència i que, amb més o menys intensitat, s'han oposat a l'independentisme. Ja sigui a través d'esdeveniments públics o amb reunions privades allunyades del focus mediàtic, utilitzen la seva influència per desactivar un procés que no compta amb el suport de les elits econòmiques del Principat. Tot i això, **el dret a decidir sí que ha rebut l'aval de la majoria de l'empresariat, bàsicament format per companyies petites i mitjanes, organitzats en entitats com la Pimec, la Cecot o la Cambra de Comerç**.

"Les elits del país no han de pretendre canviar el curs de la història, sinó que han de canalitzar aquest moviment de base. No es tracta de frenar ni d'aturar, sinó de fer que surti bé." La frase no és de cap dirigent d'ERC, d'ICV ni de la CUP. La va pronunciar Artur Mas a l'octubre de 2013 en la inauguració de la seu del Col·legi d'Economistes de Catalunya. Mas, que teòricament ha de conèixer amb profunditat les elits catalanes, sap de primera mà com alguns empresaris porten gairebé dos anys demanant "diàleg", "prudència" i "seny" en vista de la possibilitat d'un procés d'independència. Al març del 2011, Artur Mas va ser justament el primer convidat als sopars discrets del Fòrum Pont Aeri que reuneix *la crème de la crème* de l'empresariat de Madrid i de Barcelona. Aleshores CiU tenia un pacte amb el PP per governar la Generalitat.

Les 'amenaces' del president de Planeta

José Manuel Lara (Planeta), Isidre Fainé (Caixabank), Josep Lluís Bonet (Freixenet) o Josep Oliu (Banc Sabadell) són el paradigma d'elit corporativa catalana contrària a la independència. Tots ells encapçalen grans grups transnacionals amb seu al Principat -Planeta va facturar 1.650 milions el 2012 i Freixenet va arribar als 527 l'any passat, mentre que Caixabank en va guanyar més de 500 i el Sabadell 250 el 2013- i formen part d'organitzacions que apleguen empresaris d'arreu de l'Estat, on concentren una part significativa del negoci. La setmana passada, aprofitant la roda de premsa prèvia a la concessió del premi Planeta, el president del hòlding editorial i mediàtic **José Manuel Lara** va reiterar la seva intenció de traslladar una part del grup fora de Catalunya si hi ha independència. Segons ell, [les empreses es veuran obligades a "prendre tot tipus de mesures"](#) en cas que els polítics "creïn problemes", en al·lusió al procés sobiranista. També va reclamar "diàleg" a totes les parts. Lara és membre del Pont Aeri, de l'Institut de l'Empresa Familiar (IEF) i del Consejo Empresarial para la Competitividad -que reuneix algunes de les grans corporacions estatals.

Isidre Fainé, el factòtum de La Caixa, és menys procliu a fer declaracions que Lara, però manté la mateixa posició. "[Confio plenament en la capacitat de diàleg dels líders polítics i de buscar el millor per al conjunt dels ciutadans dins del marc de la llei, i com que aquestes coses es poden donar, no contemplo cap altra cosa](#)", va assegurar al gener durant la presentació dels resultats anuals de la principal entitat financera del país. Fainé, a més, és president de la Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvis, la CECA.

Josep Oliu, del Banc Sabadell, també ha comentat que l'entitat financera que presideix "no contempla la independència" en cap dels escenaris possibles. El president de Freixenet, **Josep Lluís Bonet**, que forma part del Foro de Marcas Renombradas Españolas i de l'IEF, ja va manifestar al juliol en una entrevista a TV3 que no s'havia "preocupat de pensar coses" que no passarien, amb referència a la secessió. Mesos abans, havia declarat dins [d'un reportatge de The New York Times sobre els dubtes de l'alt empresariat català contra la independència](#) que "Catalunya és una part fonamental d'Espanya i així hauria de continuar".

La confessió de Mas a la Trilateral

La marxa enrere al voltant del 9-N no hauria d'haver agafat per sorpresa aquests sectors de l'alt empresariat català. El mateix Artur Mas va manifestar al juliol que no se saltaria la legalitat i que la sortida del bloqueig de la consulta serien unes eleccions. Ho va fer en una **trobada amb representants de la Comissió Trilateral**, de la qual va informar en aquell moment el diari *La Vanguardia*. A la reunió van assistir-hi els catalans **Ferran Rodés (Havas Media i president de l'editora del diari Ara)** i **Esther Giménez-Salinas, consellera del Banc Santander i exrectora de la Universitat Ramon Llull**; a més d'Alfonso Cortina, expresident de Repsol; Antonio Garrigues Walker, president del bufet Garrigues; Pedro Miguel Echenique, conseller del Govern basc en l'etapa de Garaikoetxea; Ignacio Polanco, president d'*El País*; i Emilio Ybarra, expresident del BBVA.

Més públics i matisats són els posicionaments del Cercle d'Economia i de Foment del Treball. També refusaven la consulta del 9-N, però alhora esgrimeixen la necessitat de reformes constitucionals per augmentar l'autogovern català o reduir el dèficit fiscal. Al maig, l'actual president del Cercle, **Antón Costas**, que va substituir en la presidència l'exministre del PP Josep Piqué, va aprofitar les ja tradicionals jornades d'economia de Sitges per advocar pel "diàleg" entre Mas i Rajoy. De la seva banda, **Joaquim Gay de Montellà**, president de la principal patronal del Principat, defensa el mateix que Costas i ha proposat que es reconegui Catalunya com a nació, competències plenes de la Generalitat en llengua i cultura, un pacte fiscal perquè l'Executiu autonòmic recapti i gestioni tots els tributs mitjançant una Agència Tributària pròpia i plena capacitat per a l'organització local. Dins

de Foment, però, hi ha certa divisió i algunes informacions apunten que empresaris sobiranistes preparen una candidatura per a les eleccions que la patronal celebrarà al desembre.

La petita mitjana i empresa, a favor del dret a decidir

Ara bé, ni de bon tros tota la burgesia catalana ni tot l'empresariat refusa el procés. **Víctor Grífols, president del grup d'hemoderivats i serveis hospitalaris que porta el seu cognom**, que forma part de l'Ibex-35 i que va facturar 1.600 milions l'any passat, ha defensat explícitament el dret a decidir, tot i que no la independència, i al juny va afirmar que la consulta del 9 de novembre s'havia de fer "amb dignitat". A finals del 2012, **les patronals Pimec i Cecot**, que agrupen bàsicament empreses petites i mitjanes, van coincidir a publicar sondejos entre els seus associats en els quals el suport a l'Estat propi era majoritari: [un 66,8% pel sí a l'enquesta de la Pimec](#) i [un 53% pel sí a la de la patronal vallesana](#). L'opció independentista perdia força en les companyies més grans, amb només un 38% de suport de les associades a la Cecot amb més de 100 treballadors, i entre les de la Pimec que tenen més d'un 30% de vendes a la resta de l'Estat espanyol (55%).

La Pimec i la Cecot són dues de la quinzena d'organitzacions patronals que el 8 de maig van avalar el 9-N amb la signatura del [Manifest del Far](#). Les xifres desmunten el mite de l'empresariat com a bloc contrari al sobiranisme. Segons el politòleg Marc Sanjaume, aquesta imatge es manté perquè el gran empresari que s'oposa al procés "disposa de molts més mitjans de comunicació afins per fer campanya contra la independència". Sanjaume, un dels autors del bloc de política [El pati descobert](#) i actualment investigador postdoctoral a la Universitat del Quebec a Mont-real, admet que tradicionalment la "burgesia s'ha associat amb l'estratègia proteccionista i autonomista més que no pas amb el secessionisme" i que l'empresariat "és prudent a l'hora de plantejar aquestes qüestions perquè té aversió al risc".

Guia dels 'lobbies' econòmics que s'oposen a la independència

Fòrum Pont Aeri

Fundació: 2011

Metodologia: aplega 40 grans empresaris de Barcelona i de Madrid. Realitzen sopars discrets amb polítics d'alt nivell. Fins ara hi han participat Mariano Rajoy, Artur Mas, Esperanza Aguirre, Soraya Sáenz de Santamaría o Luis de Guindos. L'últim sopar, el van fer al juny passat i, per tant, en els pròxims dies els toca reunir-se de nou. Rajoy va ser el convidat d'honor a sopar just quatre dies després de la Diada del 2011, en un sopar a la casa del comte de Godó, editor de *La Vanguardia*, a Barcelona.

Qui en forma part? Salvador Alemany (Abertis), César Alierta (Telefónica), Isak Andic (Mango), Javier Godó (Grup Godó), Emilio Cuatrecasas (Cuatrecasas), Juan Miguel Villar Mir (OHL), Antoni Brufau (Repsol), Antonio Catalán (AC Hoteles), Joaquim Gay de Montellà (Foment del Treball), Luis Conde (Seeliger & Conde), José Manuel Entrecanales (Acciona), Josep Olliu (Banc Sabadell), Florentino Pérez (ACS), Ángel Simón (Agbar), Borja Prado (Endesa) i Marc Puig (Puig), entre d'altres. Cada sopar té un empresari com a amfitrió. Només els més poderosos entre els poderosos n'han hostatjat un a casa seva o a la seu de les seves empreses.

Posició sobre la consulta: és clarament contrari a la independència i a la consulta, té un paper actiu per desactivar el procés sobiranista. L'objectiu del grup, segons diuen oficialment, és "debatre amb líders polítics i empresarials, intercanviar vivències, analitzar situacions d'interès general i proposar solucions".

Foro Almagro

Fundació: 2013

Metodologia: reuneix empresaris, professionals i també polítics de Catalunya, de Madrid i d'altres parts de l'Estat espanyol. En les trobades només hi participen els seus membres amb l'objectiu de compartir preocupacions i estratègies.

Qui forma part? Impulsat per l'advocat Emilio Cuatrecasas, fins fa pocs mesos president del bufet Cuatrecasas Gonçalves Pereira, imputat per un presumpte delictes de frau fiscal. A més, també en formen part el cercatalent Luis Conde; l'expresidenta de la Comunitat de Madrid i encara principal dirigent del PP en aquell territori, Esperanza Aguirre; el president d'Agrolimen, Artur Carulla, i Rafael Villaseca, conseller delegat de Gas Natural.

Posició sobre la consulta: clarament contrari a la independència. De fet, el problema català va ser la principal raó de l'aparició d'un grup de pressió que representa una elit minoritària.

Cercle d'Economia

Fundació: 1958

Metodologia: és un espai de debat de l'elit empresarial, econòmica i política del Principat. Vinculat tradicionalment a la burgesia nostrada, cada maig celebra una trobada a Sitges on participen alguns dels principals càrrecs polítics de l'Estat i de Catalunya.

Qui en forma part? El president actual és l'economista Antón Costas, mentre que a la Junta també hi ha Josep Oliu (Banc Sabadell) i Artur Carulla (Agrolimen), com a vicepresidents; i l'historiador Joan B. Culla, José Manuel Lara (Planeta), l'exministre Josep Piqué o el notari Juan-José López Burniol com a vocals, entre d'altres.

Posició sobre la consulta: tot i que entre els seus integrants hi ha partidaris de la consulta, oficialment la rebutja amb l'argument que "no és legal ni acordada" i advoca pel diàleg -des de dalt, entre Artur Mas i Mariano Rajoy- i per una reforma constitucional que reconegui les especificitats de Catalunya, en blindi les competències i suposi una millora en matèria de finançament.

Foment del Treball

Fundació: segle XVII, tot i que va adoptar el nom actual el 1889

Metodologia: tradicional bastió de la burgesia, és la gran patronal catalana i aplega des de grans empreses fins a organitzacions sectorials o territorials del Principat.

Qui en forma part? L'actual president és Joaquim Gay de Montellà i com a vicepresidents hi ha l'empresari hotelier Joan Gaspart i diversos representants de patronals territorials o sectorials. A la direcció també hi ha representants de grans corporacions.

Posició sobre la consulta: a través del seu president, Foment és un dels màxims exponents de la

tercera via. Aposta per un acord entre els governs català i espanyol que reconegui Catalunya com a nació, plenes competències en llengua i cultura, pacte fiscal similar al concert econòmic i plena capacitat per a l'organització local. Dins de Foment hi ha empresaris sobiranistes amb aspiracions de presentar candidatura pròpia.

Círculo Ecuestre

Fundació: 1856

Metodologia: exclusiu club de la burgesia barcelonina més elitista i conservadora. Organitza nombrosos esdeveniments cada any amb la presència de destacades personalitats polítiques, econòmiques o empresarials.

Qui en forma part? L'actual president és el financer Borja García-Nieto Portabella (Riva y García) i a la Junta també hi ha Sergi Ferrer-Salat, Miguel Suqué Mateu (Castell de Peralada), Liliana Godia, Mar Raventós (Codorniu) o Joan Maria Nin, fins fa alguns mesos el número dos de La Caixa.

Posició sobre la consulta: contrari a la independència. El seu president, considerat una persona propera al PP, ha mostrat en diverses ocasions la seva oposició al sobiranisme català i s'ha mostrat partidari de mantenir l'*statu quo* actual. Ho va explicitar Borja García-Nieto [en un discurs durant la Convenció del Partit Popular a Catalunya celebrada al febrer passat amb participació d'empresaris com Bonet \(Freixenet\)](#).

Comissió Trilateral

Fundació: 1973

Metodologia: organització internacional creada per David Rockefeller, aplega personalitats destacades dels negocis i de l'economia dels Estats Units, d'Europa i del Japó. Celebra reunions periòdiques i és una clara defensora del capitalisme més desregulat.

Qui en forma part? Entre els seus integrants hi ha representants estatals. L'actual president de l'àrea europea de la Trilateral és Jean-Claude Trichet, que va estar vuit anys (2003-2011) al capdavant del Banc Central Europeu (BCE).

Posició sobre la consulta: contrària a la independència. Diversos representants a l'Estat de la Trilateral van reunir-se al juliol amb Artur Mas al Palau de la Generalitat per exposar-li una mena de proposta confederal com a alternativa a la consulta del 9-N.

Aquest reportatge és un avançament de la revista PROCÉS, el primer Dossier Crític, que veurà la llum a finals d'aquest mes d'octubre.